

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Чубенко А.Г. Теоретико-правові засади фінансування системи цивільного захисту в Україні : [монографія] / А.Г. Чубенко. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2011. – 460 с.
2. Райхер В.К. Общественно-исторические типы развития страхования / Райхер В.К. – М. – Л. : Из-во АН СССР, 1947. – 284 с.
3. Шиминова М.Я. Государственное страхование в СССР: правовые вопросы / М.Я. Шиманова ; отв. ред. Н.С. Малеин – М. : Наука. – 1987. – 218 с.
4. Заруба О.Д. Страхова справа : [підручник] / О.Д. Заруба – К. : Т-во «Знання», КОО, 1998. – 321 с.
5. Жалкіна М. Обязательное страхование: зарубежная практика / М. Жалкіна // Страховое ревю. – 2000. – № 3. – С. 35–36.
6. Экономические механизмы управления рисками чрезвычайных ситуаций / МЧС России. – М. : ИПП «Куна», 2004. – 312 с.
7. Довгопол Я.М. Воєнні облігації: українські реалії та американський досвід [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://blogs.ukrinform.gov.ua/blog/yaroslav-dovgopol/voienni-obligaciyi-ukrayinski-realiyi-ta-amerikanskiy-dosvid>.
8. Щодо випуску облігації внутрішньої державної позики «Військові облігації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mfin.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=399568.
9. Фінансове шахрайство: методологічні засади розслідування : [монографія] / С.С. Чернявський – К. : «Хай-Тек Прес», 2010. – 624 с.
10. Чернєй В.В. Теоретичні та практичні засади запобігання злочинам у сфері діяльності небанківських фінансових установ в Україні : автореф. дис. ... док. юрид. наук / В.В. Чернєй ; Національна академія прокуратури України. – К., 2014. – 36 с.

УДК 347.73

ОСОБЛИВОСТІ АНУЛЮВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

FEATURES OF CANCELLATION OF THE REGISTRATION OF PAYERS OF VALUE ADDED TAX

Шаренко М.С.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри фінансового права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

У статті розглянуті деякі особливості анулювання реєстрації платників податку на додану вартість. Досліджено поняття податку на додану вартість, різновид платників цього податку та детально проаналізовані деякі особливості анулювання реєстрації платників податку на додану вартість в Україні. Це дослідження зумовлено внесенням значних змін до Податкового кодексу України та законодавчих актів України. Підсумовуючи, автор зазначає, за яких умов можна дійсно покращити та спростити порядок анулювання реєстрації платників податку на додану вартість.

Ключові слова: податок на додану вартість, анулювання, реєстрація, платники податків, податкові зобов'язання.

В статье рассмотрены некоторые особенности аннулирования регистрации плательщиков налога на добавленную стоимость. Автором исследованы понятие налога на добавленную стоимость, разновидность плательщиков этого налога и детально проанализированы некоторые особенности аннулирования регистрации плательщиков налога на добавленную стоимость в Украине. Данное исследование обусловлено внесением значительных изменений в Налоговый кодекс Украины и законодательных актов Украины. Подытоживая, автор отмечает, при каких условиях действительно возможно улучшить и упростить порядок аннулирования регистрации плательщиков налога на добавленную стоимость.

Ключові слова: налог на добавленную стоимость, аннулирование, регистрация, налогоплательщики, налоговые обязательства.

This article describes some of the features deregistration payers of value added tax. Author investigated the concept of value added tax, the tax payer's variety and analyzed in detail some features of cancellation of registration of payers of value added tax in Ukraine. This study is due to the introduction of significant changes to the Tax Code of Ukraine and laws of Ukraine. Summing up, the author notes, under what conditions can really be improved and simplified procedure for cancellation of the registration of payers of value added tax.

Key words: the value added tax, cancellation of registration, taxpayer, tax liabilities.

Постановка проблеми. Одним із різновидів непрямих податків, який сплачується споживачем до Державного бюджету України на кожному етапі виконання робіт, виробництва товарів, надання послуг та входить у ціну реалізації товарів (робіт, послуг) і виступає частиною новоствореної вартості є податок на додану вартість [1, с. 376].

Стан дослідження. У різний час теоретичним дослідженням інституту «податку на додану вартість» займалися такі відомі українські та росій-

ські вчені, як Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.І. Хімічева, О.Ю. Грачева, С.Г. Пепеляєв, Г.В. Бех, М.О. Вавілова, С.М. Севаст'янов, О.Б. Шувалова, І.І. Янжул, М.В. Карасьова, Ю.О. Крохіна, М.О. Пепелиця та інші. Проте не дивлячись на велике досягнення в дослідженнях цієї проблеми, наукові та практичні дані, поза всяким сумнівом, потребують подальшого більш детального вивчення і вдосконалення, тому що податкове законодавство України зараз досить активно змінюється і не завжди в кращу

сторону для платників податків, змінюються і погляди в дослідженнях науковців на різноманітні проблеми, особливо якщо поглянути на ці проблеми під іншим кутом.

Метою дослідження є детальний аналіз деяких особливостей анулювання реєстрації платників податку на додану вартість в Україні. Новизна роботи зумовлена внесенням значних змін до Податкового кодексу України та законодавчих актів України.

Виклад основного матеріалу. Платник податку виступає одним із основних елементів правового механізму податку. Характеризуючи платника податку на додану вартість, слід зазначити, що існує формальний та реальний платник податку. Тобто, реальним платником є покупець, який сплачує податок на додану вартість, який входить у ціну реалізації товарів (робіт, послуг), а формальним платником є продавець, який особисто перераховує до бюджету кошти за наданні послуги (виконанні роботи, продані товари), отримані від реального платника. Слід зазначити, що вичерпний перелік платників податку на додану вартість законодавець закріплює у статті 180 Податкового кодексу України [2].

Особливості анулювання реєстрації платників податку на додану вартість регулюється ст. 184 Податкового кодексу України [2] та Положенням про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженою наказом Міністерства доходів та зборів України від 16 січня 2014 року № 26 [3].

Відповідно до цих норм, реєстрація платника податку на додану вартість анулюється на дату: по-перше, визначену в судовому рішенні, яке набрало законної сили, по-друге, за день до якої особа втратила статус платника податку на додану вартість, тобто, датою анулювання реєстрації платника податку на додану вартість має бути більш рання дата, по-третє, закінчення дії угоди про розподіл продукції, договорів управління майном та спільну діяльність, по-четверте, коли контролюючий орган самостійно приймає рішення про анулювання реєстрації платника податку на додану вартість, або коли цей платник подає заяву про анулювання реєстрації [3].

Слід зазначити, що контролюючий орган вправі анулювати реєстрацію платника податку на додану вартість, якщо встановить, що він відповідає певним вимогам, а саме [2]:

1) платник податку, який протягом останнього року подав заяву про анулювання реєстрації. Слід зазначити, що загальна сума оподатковуваних товарів за цілий рік має бути менше ніж 300 000 гривень за умови сплати суми податкових зобов'язань у випадках, визначених податковим законодавством;

2) платник податку, який за власною ініціативою затверджує розподільчий баланс, ліквідаційний баланс або передавальний акт за умови сплати суми податкових зобов'язань, дотримуючись податкового законодавства України. Тобто, анулювання реєстрації юридичної особи-платника податку на додану вартість проводиться за її власною ініціативою після складання ліквідатором або ліквідаційною комісією ліквідаційного балансу шляхом злиття, поді-

лу та приєднання реорганізується платник податку [4, с. 482];

3) зареєстрований платник єдиного податку, який за деяких умов не має сплачувати податок на додану вартість;

4) платник податку, який протягом останнього податкового року не звітує перед контролюючим органом декларацією з податку на додану вартість або надає декларацію, у якій відсутні дані про постачання чи придбання товарів, яке здійснюється з метою формування податкового зобов'язання чи податкового кредиту;

5) недійсні установчі документи платника податку;

6) коли є ухвала господарського суду про ліквідацію юридичної особи – банкрута;

7) коли є рішення суду про ліквідацію платника податку, тобто, фізична особа втрачає статус суб'єкта господарювання;

8) коли є рішення суду про анулювання податкової реєстрації або особа звільняється від сплати податку;

9) платник податку – фізична особа вважається померлою або визнану як безвісно відсутньою, недієздатною чи з обмеженою цивільною дієздатністю;

10) при відсутності запису фізичної або юридичної особи про відсутність підтвердження відомостей про юридичну особу чи запису про відсутність юридичної особи або фізичної особи за її місцезнаходженням у Єдиному державному реєстрі фізичних та юридичних осіб;

11) закінчення дії угоди про розподіл продукції, договорів управління майном та спільну діяльність або закінчився строк дії зареєстрованого платника податку [2].

Варто зазначити, що контролюючий орган протягом 3-х робочих днів після дня анулювання реєстрації зобов'язаний у письмовій формі повідомити особу про це рішення. Однак якщо немає ніяких законних підстав у контролюючого органу для анулювання реєстрації, то у десятиденний термін після надходження заяви платника податку йому надають письмову відмову, у якій зазначається з яких причин відмовлено. Підkreслімо, якщо у платника податку на момент анулювання реєстрації є податкові зобов'язання за останній податковий період, то ця сума має бути зарахована до суми зменшення бюджетного відшкодування, якщо нема, то платник податків повинен погасити всю суму податкових зобов'язань або податкового боргу з податку на додану вартість і неважливо чи є бажання і надалі залишатися зареєстрованим платником податку на день погашення цієї суми [2].

Зауважимо, що після анулювання реєстрації особи як платника податку, яка проводиться наступного дня після проведення розрахунків за податковими зобов'язаннями за останній звітний період до бюджету, платник на додану вартість більш не в змозі сплачувати сум податку до податкового кредиту. Проте якщо платник податку на додану вартість в останньому податковому періоді не використав необоротні активи та послуги, суми податку,

які входять до складу податкового кредиту, товари у оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, то він просто зобов'язаний їх визначити спираючись на звичайну ціну відповідних товарів, або послуг чи необоротних активів, але якщо анулювання реєстрації як платника податку проводиться в разі поділу, злиття, приєднання та інше, тобто, шляхом реорганізації платника податку. Між іншим, якщо особа має право на отримання бюджетного відшкодування за останній податковий період, то вона його отримує і неважливо чи вона вже не є зареєстрованим платником податку, або все ж таки значиться як платник [2]. Як ми бачимо, процес анулювання реєстрації осіб як платників податку в Україні дійсно досить складний.

Висновки. Таким чином, анулювання реєстрації осіб як платників податку на додану вартість в Україні має досить непростий характер. На погляд автора статті, було б чудово спростити процедуру анулювання реєстрації платників податку, зробити

її більш прозорою, простою і інтелектуально-розвиненою, сучасною системою, де кожний платник податку за допомогою Інтернету зміг у будь-який час, коли йому зручно, зайди у свій акаунт, як платника податку і проглянути всі свої операції, заборгованості та інше та в будь-який момент з будь-якої точки світу відправити заявку на анулювання реєстрації себе як платника податку. У задумці таке анулювання має проводитися максимум у 10-денний термін, з використанням цифрового підпису та без відвідування органів Міністерства доходів та зборів, які після анулювання реєстрації платника податку відправили цій особі смс-повідомлення, що відповідний запис анульовано. Поза всяким сумнівом, це питання має і надалі досліджуватись, вивчатись науковцями та спеціалістами із податкових органів, щоб у майбутньому платники податку на додану вартість мали можливість сплачувати податки без будь-яких зайвих перепон – спокійно, чесно, прозоро та у комфорних умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Податкове право України : [підручник] / М.П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2013. – 536 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229.
3. Наказ Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість» від 16.01.2014 р. № 26 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 15. – Ст. 456.
4. Податковий кодекс України : [наук.-практ. коментар] : у 3 ч. / [М.П. Кучерявенко, І.Л. Самсін, І.Х. Темкіжев та ін.] ; за ред. М.П. Кучерявенка, І.Х. Темкіжева – Х. : Право, 2012– . – Ч. 2. – 2001. – 826 с.

УДК 347.78

АВТОРСЬКЕ ПРАВО В СИСТЕМІ ПРАВ ОСОБИ COPYRIGHT IN THE HUMAN RIGHT SYSTEM

Шишко І.А.,

здобувач кафедри конституційного,

адміністративного та фінансового права

Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

У статті розглянуто основоположні права особи, які гарантується як національним законодавством так і міжнародними нормами права. Серед цих прав основну увагу приділено авторському праву особи. Визначено місце авторського права серед інших прав особи. Зроблено акцент на запровадженні гарантій авторського права.

Ключові слова: права особи, авторське право, культурні права, законодавчі гарантії, міжнародні норми.

В статье рассмотрены основополагающие права лиц, которые гарантируются как национальным законодательством так и международными нормами права. Среди этих прав основное внимание уделено авторскому праву лица. Определено место авторского права среди других прав человека. Сделан акцент на внедрении гарантий авторского права.

Ключові слова: права человека, авторское право, культурные права, законодательные гарантии, международные нормы.

The article describes the fundamental rights of the person as guaranteed by national legislation and international legal norms. Among these rights is the author focuses on the rights of individuals. The place of the copyright's individual rights. The accent is made on the implementation of safeguards copyright.

Key words: individual rights, copyright, cultural rights, legal safeguards, international norms.

Постановка проблеми. Нині зазначена проблематика набуває особливого значення, оскільки відбувається формування України як демократичної, соціальної та правової держави, процес становлення якої ускладнюється певними факторами, такими

як нестабільність господарювання, низька ефективність діяльності управлінських структур, соціальні конфлікти тощо.

Реальність демократії в суспільстві є основою здійснення гарантій прав особи. Їх здійснення та по-